

Asia: VN/16661/2026

Valtioneuvoston asetus asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026-2027

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kaukolämpö ry:n lausunto valtioneuvoston asetuksesta asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026–2027

Kaukolämpö ry kiittää mahdollisuudesta lausua valtioneuvoston asetuksesta asuinrakennusten energia-avustuksista vuosina 2026–2027. Yhdistys edistää kaukolämmön positiivista mielikuvaa lisäämällä tietoisuutta kaukolämmöstä ja viestimällä erityisesti kaukolämmön palveluista ja kaukolämpöverkon roolista osana energiajärjestelmäämme.

Pidämme myönteisenä, että energiatehokkuutta pyritään edistämään avustuksella, jonka tavoitteinaan lisäävän asunto-osakeyhtiötalojen energiakorjauksia, korjausrakentamista ja rakentamisen työllisyyttä lisäävää vaikutusta.

Lämmitystapamuutoksiin liittyvän rajauksen täsmentäminen:

Asetuksessa linjataan, että avustettaviin kustannuksiin voidaan laskea kustannuksista se osa, joka liittyy kaukolämpöön tai maalämpöön siirtymiseen silloin, kun luovutaan fossiilista polttoainetta käyttävästä rakennuskohtaisesta lämmitysjärjestelmästä.

Avustuksen ei tule ohjata lämmitystavan muutokseen tilanteissa, joissa käytössä oleva ratkaisu on jo päästötön tai lähes päästötön, kuten kaukolämpö, maalämpö tai jokin muu uusiutuviin energialähteisiin perustuva vaihtoehto. Vähäpäästöisten lämmitysratkaisujen keskinäinen kilpailu ei

edistä siirtymää kohti päästöttömiä rakennuksia ja siten päästöjen vähenemistä. Tukijärjestelmä ei saa vääristää lämmitysmarkkinoiden kilpailuasetelmaa päästöttömien ja vähäpäästöisten lämmitysmuotojen kesken. Asetuksen kohtaa on tarpeen täsmentää tulkintaristiriitojen välttämiseksi siten, että avustusta ei voi saada lämmitystavan muutokseen päästöttömästä tai vähäpäästöisestä ratkaisusta toiseen.

Perustelumuistiossa todetaan, että avustusta ei voisi saada, mikäli korjausten yhteydessä rakennuksen energiatehokkuus ei parane verrattuna tilanteeseen ennen avustettavien toimenpiteiden tekemistä.

Lämmitystapamuutoksiin liittyen on huomioitava, että lämmitystavan muuttaminen ei itsessään paranna rakennuksen energiatehokkuutta, vaikka se voi vaikuttaa ostoenergian määrään ja siten laskennalliseen vertailulukuun. Jotta saavutetaan energiatehokkuuden todellista paranemista, tarvitaan rakennuksen energiankulutusta pienentäviä toimia.

Kuten perustelumuistiossa todetaan, olemassa olevia rakennuksia on useimmiten korjattu aiemminkin ja siinä yhteydessä on voitu tehdä energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä. Perustelumuistiossa myös todetaan, että parannus osoitettaisiin vertaamalla korjausten jälkeen laskettua E-lukua rakennuksen rakentamisajankohdan tai viimeisen käyttötarkoituksenmuutoksen mukaisilla ratkaisuilla laskettuun E-lukuun.

Mahdollinen rakennuksen aiempi lämmitystavan muutos on otettava vertailussa huomioon siten, että vertailulaskentaan otetaan rakennuksen nykyinen lämmitystapa eikä rakennuksen alkuperäistä lämmitystapaa. Rakennuksen alkuperäinen lämmitystapa on voinut aikanaan perustua kiinteistökohtaiseen fossiilisen polttoaineen käyttöön, mistä on luovuttu jo aiemmissa korjauksissa vuosia tai vuosikymmeniä sitten. Rakennuksen käyttötapa on voinut pysyä samana, vaikka lämmitystapa olisi muuttunut. Päästöttömän tai vähäpäästöisen lämmitystavan vaihtaminen toiseen ei enää paranna energiatehokkuutta eikä vähennä päästöjä.

Perustelumuistiossa tuodaan esiin kaukolämmön hiilidioksidipäästöt, niiden vaihtelu paikkakunnittain ja se että suurin päästöjen vähennys saataisiin niiden rakennusten hankkeissa, jotka ostavat lämmitysenergian suuripäästöisiltä aluelämpölaitoksilta tai jotka luopuvat öljylämmityksestä.

Kaukolämmön päästöt ovat Energiateollisuuden kaukolämpötilastojen mukaan pudonneet todella nopeasti. Jäljellä olevien päästöjen nopea väheneminen jatkuu edelleen alan hiilineutraaliustavoitteiden mukaisesti. Verkkokohtaiset päästöt ovat helposti saatavissa kaukolämmön päästölaskurista (klpaastolaskuri.fi). Aiemmin suuripäästöinen aluelämpölaitos voi olla nopeasti päästötön, kun energialähdettä vaihdetaan. Samalla päästöt putoavat kaikissa

kiinteistöissä koko kyseisen lämpöverkon alueella ja muutos on merkittävästi laajamittaisempi kuin yksittäisen kiinteistön lämmitystavan muutoksessa.

Asetusluonnoksesta ja perustelumuihistiosta saa käsityksen, että edellä mainitut asiat on huomioitu ja niitä on valmisteluvaiheessa käsitelty, mutta tulkinnanvaraa on silti jäänyt. Tämän vuoksi lämmitystapamuutoksiin liittyviä rajoituksia tulisi täsmentää. Tukijärjestelmällä ei tule ainakaan vääristää lämmitysmarkkinoiden kilpailutilannetta vaan edistää aidosti rakennusten energiatehokkuus- ja päästövähennystavoitteita.

Kurki-Suonio Katja
Kaukolämpö ry